

Otázka: Historický vývoj managementu

Předmět: Ekonomie

Přidal(a): El

První práce v oblasti teorie managementu se objevují na začátku 20. století.

1. Etapa managementu - klasický management

Frederick Winslow Taylor (1856 - 1912)

- otec vědeckého managementu - největší zásluha na raném rozvoji m.
- technik v ocelářském podniku Midvale Steel Company ve Filadelfii:
 - řízení dílen (1903)
 - zásady vědeckého řízení
- na základě své praxe Taylor doporučoval zavést **do výroby řadu opatření**:
 - úloha disciplíny
 - motivace pracovníků, úkolová mzda
 - výběr pracovníků nejvhodnějších k výkonu určité práce, kvalifikace pracovníků
 - normování práce
 - zvyšování produktivity práce

Henri Fayol (1841 - 1921)

- francouzský průkopník
- **podnikové činnosti rozdělil do šesti skupin:**
 - technické
 - komerční
 - finanční
 - bezpečnostní
 - účetní
 - manažerské
- všeobecně známými se staly **Fayolovy obecné principy**

Henry Ford (1863 - 1947)

- ředitel Ford Motor Company
- praktický realizátor myšlenek vědeckého řízení
- v roce 1913 zavedl do výroby běžící pás
- masová produkce výrobků – obrovské zvýšení produktivity práce
- FORD-T Plechová Líza
- cena aut klesla na polovinu z 600 USD na 295 USD
- automobily nejen pro bohaté
- sympatizoval s myšlenkami A. Hitlera
- **14 klíčových principů řízení:**
 - dělba práce
 - pravomoc a odpovědnost
 - pracovní disciplína
 - jednota příkazování
 - jednota řízení
 - podřízenost osobních zájmů prospěchu celku
 - odměňování
 - centralizace
 - hierarchická linie řízení
 - pořádek
 - rovnost
 - stabilita personálu
 - iniciativa
 - morálka kolektivu

Tomáš Baťa (1876 - 1932)

- **znaky Baťova systému řízení:**
 - plánování veškeré činnosti - pololetí
 - hospodářská střediska
 - samospráva dílen
 - pravomoc a odpovědnost vedoucích pracovníků
 - účast na zisku - THP i dělníků
 - pořádek a disciplína
- zavádí vlastní bankovní domy
- zavedl osobní účty zaměstnancům
- zavedl vlastní prodejny
- měl vlastní školy, vybudoval sociální zázemí pro zaměstnance
- budoval domky
- večerní školy práce (lepší vzdělávání zaměstnanců)
- zemřel při letecké nehodě

2. Etapa

- jsou rozvíjeny v teorii i praxi managementu **různé názorné proudy (přístupy) vycházející z klasického managementu:**
 1. psychologicko-sociální přístup
 2. procesní přístup
 3. systémový přístup
 4. matematický (kvantitativní) přístup
 5. empirický (pragmatický) přístup

a) Psychologicko-sociální přístup

- hledání postavení a úloh člověka v podniku
- série pokusů dokázala, že na růst PP nemají vliv ani tak hmotné faktory jako faktory psychologické a sociální
- člověk na rozdíl od strojů má různé pocity, zájmy, předsudky, názory, které ovlivňují jeho

chování

na pracovištích se utváří mezilidské vztahy

- **Abraham Maslow (1908 - 1970)**

- americký psycholog
- teorie motivace
- **pyramida potřeb:**
 - naplnit své možnosti růstu a rozvoje
 - být vážený, mít úspěch v očích jiných lidí
 - vede k touze někomu a někam patřit, být milován
 - domov, vyhýbání se neznámému, neobvyklému a hrozivému
- **Elton Mayo (1880 - 1949)**
 - americko-australský psycholog a sociolog
 - zlepšení pracovních podmínek vede ke zvýšení produktivity práce
 - „Zapomněli jsme na člověka.“

b) Procesní přístup

- východiskem těchto přístupů jsou závěry prací Henriho Fayola
- zabývají se jednotlivými procesy, které manažeři při řízení podniku vykonávají a snaží se je spojit v komplexní celek
- **Gulick** a **L. Urwick** prezentovali manažerské funkce pod zkratkou **POSDCORB:**
 - planning plánování
 - organizing organizování
 - staffing personální zajištění
 - directing přikazování
 - coordinating koordinace
 - reporting evidence
 - budgeting rozpočtování

c) Systémový přístup

- **Chester Bernard (1887 - 1961)**
 - snažil se vytvořit ucelenou teorii organizace řízení firem

- zdůrazňoval aristotelovský názor, že celek je více než suma jeho částí

d) Matematický (kvantitativní) přístup

- chápou management jako čisté logické přístupy, které lze transformovat do matematických modelů

e) Empirický (pragmatický) přístup

- zkušenost (empire) a pragmatické poznatky jsou ve formě užitečných doporučení předkládány manažerům za účelem zlepšení jejich řídicí práce – doporučení jsou dokládány příklady z praxe
- **Peter Drucker (1909 - 2005)**
 - současné podnikatelské prostředí – věk diskontinuit
 - ostré změny ekonomických podmínek
 - japonská výzva
 - integrační procesy